

HIREK

In memoriam.

Ma egy éve... A nyári Tisza szürke fűzésében rejtelmes tragédia áldozata lett Tápé alatt a magyar folyó és a magyar falu rajongó szerelmese: *Heller Ödön*, a kitűnő szegedi festőművész. Napokig azt se tudták rokonai, barátai, hogy hova tűnt és mi történt vele? Keresték, kutatták, de hiába. Harmadnap a szöke folyó fölvetette holttestét és megindult a találgatás: mi történt, hogyan, kik miatt pusztult el a szegény, derék művész, akit mindenki szeretett és aki nem ártott soha senkinek. Szerelmi tragédiáról sutlottak a halott körüli, aki véres sebekkel, némán és szelíden elpihent a nyári ravatalon. De a nyomok nem bizonyultak helyesnek, Heller Ödön halála ma is titok, ki tudja, meddig, talán mindörökké?

A kedves, derék és igen tehetséges bohémet megsiratták és nem tudják elfelejteni nagyszámu barátai és tisztelői. A képei és rajzai megmaradtak, a napsütéses tájak, a meleg, színes interieurok, a tiszamenti magyarok, lányok, legények és öregek másai és a szépséges, barna falusi Madonna. Heller titokzatos halála első évfordulóján ismét eszébe jut kegyeletesebb híveinek az, amivel még tartoznak a jó barát és művész emlékének manesének: hogy retrospektív kiállítást rendezzenek megmaradt képeiből, rajzaiból és plakátjaiból és esetleg valami más formában is megörökítsék Heller Ödön emlékeztétét.

Addig is: e pár sor nefelejcset hadd tegyük mi is a korai és tájdalmas sirhalomra!

— **Jelölések a nyíregyházai kerületben.** Budapestről jelentik: A nyíregyházai kerületben, ahol a kormány *Rakovszky* Iván belügyminisztert lépteti föl, a Rassay-párt jelöltje *Latinák* Jenő gyáros, aki általánosan ismert tiszta liberális fölfogású ember és megválasztását bizonyosra veszik.

— **Két művész afférja.** Budapestről jelentik: A Képzőművészeti Társulat Greguss-díját az idén szobrászművésznek adják ki. A választmányban *Zala* György azt javasolta, hogy a díjat *Pásztor* Jánosnak adják ki, akinck *Prima vera*-ja mindenképen érdemes a díjra. *Paur* Kornél véleménye szerint a díjra az irreverentia-szobrok alkotói *Kisfaludi* Stróbl Zsigmond, vagy *Szentgyörgyi* István érdemesek a díjra. Emiatt összeszólalkozás támadt *Szentgyörgyi* István és *Zala* György között. Az előbbi azt állította, hogy *Zala* őt üldözi. Végül a két művész súlyos sértő szavakkal illette egymást. Ebből lovagias affér támadt, amit aztán jegyzőkönyvvel intéztek el.

— **Köszönet a tanácsnak áldozatkészségéért.** Dr. *Csengery* János egyetemi tanár, az ifjúsági előadásokat rendező bizottság elnöke meleg hangú köszönő levelet intézett a város tanácsához, amiért az elmúlt tanév második felében áldozatkészségével lehetővé tette az ifjúsági előadások rendezését. Egyszermind bejelenti, hogy összesen tizenegy előadást rendeztek, amelyekre egyenkint 70 jegyet osztottak szét 14 tanintézet jeles tanulóinak jutalmazására.

Buzavaluta.

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Tessek megkérdezni az unokafivérem barátjától, ha nekem talán nem hinné el, hogy én már hónapokkal ezelőtt megjósoltam a buzavalutára való áttérést. Hiszen a dolog szükségessége olyan kézenfekvő, hogy már a vakok intézetében is látják. Aranyunk nincs. A papírpénzünk nem ér semmit. Buzánk ellenben hála istennek, van. (Itt persze ne engemet tessék érteni a „mink” alatt, hanem az ország nagy általánosságát.) A buza értéke pedig ma már megközelítően olyan, mint az aranyé, amit az egész világon körülbelül egyenlően értékelnek. Nos és már itt is vagyunk: ne az arany legyen nálunk az értékmérő, ami nincs, hanem a buza, ami van. (Megjegyzendő, hogy itt megint a nagy általánosságot gondolom.) Csoda-e, ha mint kormány-párti lapok komolyan írják, a kormány komolyan foglalkozik a gondlattal, hogy buzavalutában követele a földadót, sőt a többi adót is?

A kérdésről könyvet akartam írni, de az akaratnál maradtam, tisztelt Szerkesztő ur, még pedig azért, mert számításom szerint a könyv nem lehetett volna vékonyabb ezeroldalasnál. Ezt pedig nekem, mint szerzőnek, illett volna el is olvasni. De azt senkisé sem kívánhatja tőlem, tisztelt Szerkesztő ur, hogy én ebben a hőségben magánszorgalomból ezeroldalas könyveket olvassak. Elárulom az egyébként érdekes könyv tartalmából, hogy igen részletesen és alaposan foglalkozandotam benne a valuták történetével. Kimutattam, hogy kezdetlegesebb korokra való visszavetés az buzavaluta is, ami általános jelenség a háború után. Az egyéni akciókban például én is, mint sokan mások, látom a szép reneszánsz korát. Az egyre terjedő irástudatlanság a középkor kezdetére emlékeztet. S hogy messzire ne kalandozzak, a gabonavaluta és kasszai népeket juttat az eszembe, akhádot és szumirokat, akik gabonával fizettek. Ezt nem tudom ugyan biztosan, tisztelt Szerkesztő ur, de fogadni mernék rá, mert uriember csak arra fogad, amit nem tud biztosan. Itt mondandótam el azután alapos forrástanulmányok után, hogy a gabonavaluta után következhetett csak logikusan az áttérés a baromvalutára (*pecus*) és ebből a pénzvalutára (*pecunia*), mikor is a nagy és rettenthetetlen Julius Caesar (nem pedig Augustus) még a rossz viccektől se félve — ami pedig nagy dolog — a saját képét nyomatta az aranypénzekre a szimbolikus baromképek helyett.

Kifejtendtem könyvemben a gabonavaluta hasonlíthatatlan előnyeit. De tisztelt Szerkesztő ur, lapunk kis terjedelménél fogva, sajnos, nem írhatom le könyvemnek circa 1000 oldalát, ezért csak röviden annyit, hogy a fizetésekben is haladéktalanul meg kell kezdeni a buzavalutára való áttérést. Az aranyparitás szerint egy mázsa gabona 5150 korona. Ez az egység. Minthogy szerény ember vagyok, megelégszem havi fizetéssel 3 (három) egységgel. Tekintettel a reform sürgősségére, szerintem, életbe kellene léptetni már ma. Kérem a szíves folyósítást, hazaszállítva franco ab kiadóhivatal. Csak azt nem tudom megérteni, tisztelt Szerkesztő ur, miért húzódznak a buzavalutától a gazdák, mikor hiszen ez a valuta nekik — magától terem. Tisztelettel *Fillér*.

— Még mindig egy ember intézi az utlevéltügyeket. A szegedi államrendőrség utlevélosztályába még mindig nem javultak az állapotok. Több ízben fölhívtuk már az illetékes hatóságok figyelmét, hogy a napról-napra szaporodó utlevélkérelmeket egyetlen rendőrtiszt nem intézheti el és ezért az utlevélkérelmek napokig kell sorba állva ácsorogni az utlevélosztály előtt, amíg rájuk kerül a sor. Figyelmeztetésünknek azonban semmi hatása nem mutatkozik, az utlevélosztály ügyeit még mindig egy ember intézi, pedig véleményünk szerint, ha egy-egy kabaréelőadásra kiküldhet a szegedi államrendőrség 8—10 rendőrt is, akkor egyik vagy másik ügyosztályban akad olyan nélkülözhető rendőrtiszt, akit ideiglenesen beosztathatnának az utlevélosztályba. Vagy ha nem akad ilyen, akkor tartsanak vissza egyet a „B”-listásokból.

Vizhiány

Minden nyarunk réme, a vizhiány, pontosan beköszöntött. Igazán nem panaszképen mondjuk. Ezek hosszú sors óta annyira belefásultunk ebbe a bajba, mint öreg ember a podagrájába. Valamikor hangos csaták voltak miatta a város közgyűlésén. De hol vannak már azok az idők, amikor egy kis vizhiány akkora vizet tudott zavarni! Azóta sok minden hiányzik, aminek nagyon érezzük a szükségét. Nem panaszkodunk hát s dehogy is akarunk viharogtatni ezzel a kis vidéki mizériával, amibe az idén már a főváros lakossága is belekóstolt. Ott persze szokatlansága miatt ijedelmet s még nagyobb főháborodást keltett s úgy látszik, meg is szűnt, mert régóta nem is irnak már róla a lapok. De ebből viszont az a nyugtalanító, vagy mai szóval: destruáló tanulság beszél a vidéknek, hogy akaratlanul ezt a bajt is meg lehet szüntetni. Minden fásultságunk mellett is kötelességünk azt kívánni, hogy nálunk is komoly kísérletet tegyenek végre a vizhiány megszüntetésére. Tudjuk, hogy a mérnöki hivatal, mint már évek óta, megint a vízmérő óráknak a házakba való beállítását ajánlja. De ez az indítvány, mint mindig, most is Eris almája. Mert fölveti azt a vitát, hogy először ki viselje a vízőrák költségét, a háziur-e, vagy a lakók s másodszor megint fölújítja azt az esztendőig elragott kérdést, igazságos-e, hogy egy vízőra méréséből kimutatott fogyasztásnak a költségét az a lakó is éppúgy fizesse, aki sokkal kevesebbet fogyaszt, mint a másik, többet fogyasztó. Mi nem hozakodunk elő a régi érvvel, hogy nem vízőra kellene, hanem több víz. Lehet, hogy a vízőra is megszünteti a baj okát, az ominózus *vizpazarlást*. Bár jó lenne, ha legalább ez az egy dolog, *vízünk* lenne, amiből még pazarlásra is telnék. De ha a vízőra az orvosság, akkor az istenért, vessenek már véget a vitának. Állítsák be a vízőrákat! Hiszen egyszer csak el kell már valamit kezdeni! De nini! Ez mintha már az a destruktív hang lenne, az a régi, szabadszáju beszéd. Bocsanat! Inkább így mondjuk hát, amit mondani akarunk: Ugyan az Uristen áldja meg a tekintetes tanácsot, legyen olyan jó, méltóztassék már valamit kezdeni!

— **Rostált, csomagolt Faszén** kapható házhoz szállítva *Klein B. Vilmos* cégnél, Püspök-téri mésztelep. Telefon 13—37.

— **Tennislabdák Komlósnál.**

— **Jégeső Budapesten.** Budapestről jelenti tudósítónk, hogy szerdán délután fél négy órakor az egyre erősödő zivatar nagy jégesőt hozott, amely több helyen tojásnagyságu darabokban hullott a pesti kövezetre. Ez a jégeső percekig tartott és csak részleges volt, mert például Pest környékén és Kelenföldön semmi eső sem volt.

— **Ítélet az Odeschalchi-pörben.** Budapestről jelentik: A budapesti büntetőtörvényszéken egy hélig tartó tárgyalás és egy heti szünet után ma hirdette ki dr. *Both* Péter törvényszéki bíró az ítéletet az *Odeschalchi* hercegi család ellopott ékszereinek ismeretes bűnpörében. A büntetőtörvényszék a lopás büntetéseben bünségű és bűnrészesi minőségben való részvétel vádjára alól *Benkő* Istváné, született *Fabinyi* Katót, *Fabinyi* Margitot, *Takács* Lázárt és *Nick* Sándort fölmenti. Ellenben bünsnek mondja ki a törvényszék *Braun* Mór vádlottat *orgazdaság vétségében és ezért négy hónapi fegyházbüntetésre ítéli*, melyet azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek számít. Ugyancsak *orgazdaság vétségében* bünsnek mondja ki *Katona* Miksát, kit öt hónapi fegyházra ítélt, mely időből három hónapot és tíz napot vesz a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek. *Hartenstein* Mór tulajdon elleni kihágásban találta bünsnek a bíróság és ezért nyolc napi elzárásra és 400 korona pénzbüntetésre ítéli. Kimondotta továbbá a bíróság a lefoglalt bűnjelkeknek a sértett részére való kiadását és a bünsnek kimondott vádlottaknak huszezer korona eljárás költségben való elmarasztalását. Ugyanakkor *Odeschalchi* László herceget magánjogi igényével *polgári bíróság elé utalta a törvényszék* és az ügyben szereplő *König* Béla ellen nyomozólevél kiadását rendelte el.

— **A Szegedi Vigaszpad** pénteken és szombaton a júliusi első félhavi műsorát egy a maga nemében páratlanul álló világhírű művész fellépésével zárja le. Erre a két estére a legnagyobb áldozatok árán sikerült lekötönni *Frankl* Mórict, a világ minden részében ismert híres fejcsámoló művészt és történelemtudóst. *Frankl*nak az emberi érzékszervek már gondolkodóba ejtő zsenialitása nem szorul bővebb reklámra. A legbonyolultabbnak, szinte lehetetlennek látszó feladatokat egy pillanat alatt fejből, mindeu számolás nélkül old meg. Minden hozzá intézett kérdésre, mely az ó-kortól napjainkig megtörtént történelmi idők mozzanatait tárgyalja, a pontos időt, helyet, körülményeket azonnal megmondja. Az emberi agy olyan hihetetlen szédületes nagyságával állunk itt szemközt, amit minden tudományos kísérlet és szórakozást kereső embernek meg kell nézni. A műsor többi része is csupa attrakció. Most bucsuzik a szegediekől a gyönyörű hangú *Mihó* Ida, ki erre az alkalomra új opera-áriákkal lép a közönség elé és a népszerű *Charles* négyes akrobata táncosok, kik ebben a műsorban lépnek fel utoljára Szegeden. A műsor többi része: *Faludi* nagyszerű kupléi és tréfái, azonkívül *Karinthy* Frigyes bohózata és *Babrik* János új, lantos dalai a bucsuesték legnagyobb sikerét biztosítják. Július 16-án az új félhavi műsor bemutatkozása. Vasárnap, július 16-án délután fél 6 órai kezdettel *Zóna* előadás fél helyárrakkal, kacagtató, új műsorral és az összes új attrakciókkal.

— **Női és férfi fürdődresszek**, szalmakalapok óriási választékban *Fischer*nél, Kölcsey-utca 4.